



ת"פ 40359/06/21 - מדינת ישראל נגד יצחק קבדה- לא בעניינו, יוסף אדמקה

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 40359-06-21 מדינת ישראל נ' קבדה ואח'
תיק חיצוני: 388810/2021

בפני	כבוד השופט יובל ליבדרו
המאשימה:	מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד
נגד	
הנאשמים:	1. יצחק קבדה- לא בעניינו 2. יוסף אדמקה ע"י ב"כ עו"ד ליאור כהן. 3. שחר בקלה- לא בעניינו

החלטה רקע

1. לפני בקשת נאשם 2 (להלן: "הנאשם") להשתחרר לחלופה טיפולית סגורה בתחום ההתמכרויות בהתאם להמלצת שירות המבחן.

בקשת הנאשם הועלתה בשלב הטיעונים לעונש.

הנאשם ושותפיו לכתב האישום הודו בכתב אישום מתוקן (להלן: "כתב האישום") במסגרתו הנאשם ונאשם 1 הורשעו בעבירה של שוד בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, בעוד שנאשם 3 הורשע בסיוע לעבירה זו.

מעובדות כתב האישום עולה שעובר ליום 16.5.2021 בשעה 18:15 התגבשה החלטה אצל הנאשם ואצל נאשם 1 לבצע שוד בסיוע של נאשם 3. באותו מועד הגיעו הנאשם ונאשם 1 למאפיה בבאר שבע בה עבדה המתלוננת שעמדה בכניסה למאפיה ליד הקופה. הנאשם ונאשם 1 עטו מסיכות קורונה וכפפות, נאשם 1 לבש קפוצ'ון והנאשם חבש כובע מצחייה. הנאשם נכנס למאפיה, תפס את המתלוננת, כיסה את עיניה, אמר לה "לא לזוז אני לא רוצה לפגוע בך", דחף אותה בכח אל החלק האחורי של החנות ודרש ממנה לא לצאת משם למשך 5 דקות. במקביל נאשם 1 נטל קופסה גדולה מלאה בחפיסות סיגריות בשווי מוערך של 13,000 ₪ ויצא מהחנות כשהנאשם יוצא אחריו ויחד עלו לרכב שאתו הגיע נאשם 3 לאספם.



למען הצגת הרקע העובדתי במלואו אציין, כי בעניינו של נאשם 3 הגיעו הצדדים להסדר עונשי "סגור" במסגרתו עתרו במשותף להטיל עליו עונש של 24 חודשי מאסר מתוכם 21 חודשים לריצוי במצטבר לעונש מאסר אחר שנשא באותה עת לצד עונשים נלווים, הסדר אותו מצאתי לכבד, בעוד שבעניינם של הנאשם ונאשם 1 לא הגיעו הצדדים לכל הסדר. בעניינו של נאשם 1 ההליכים הותלו משלא התייצב לדיונים ולא אותר, ואך לאחרונה, משאותר, חודשו ההליכים כנגדו והדיון בעניינו נדחה לשמיעת הטיעונים לעונש.

2. מתסקיר שירות המבחן שהוגש בעניינו של הנאשם (מיום 22.3.2022) עולה שהלה כבן 25, רווק, מנהל קשר זוגי מזה שלוש שנים, סיים 12 שנות לימוד במסגרתם רכש מקצוע של תכנון שבבים אלקטרוני, שוחרר משירות צבאי בשל חוסר התאמה לאחר שהתגייס לשירות קרבי, מתגורר בדירה שכורה, עבד בעבודות שונות החל מגיל 14 ועבד טרם מעצרו כמלקט בסופר מרקט במשך כארבעה חודשים. הנאשם שיתף בדבר נסיבות חייו המורכבות, הקשיים הכלכליים שמשפחתו התמודדה עימם, התאבדות אביו בילדותו והצורך שלו לקחת אחריות על משפחתו החל מגיל צעיר. שירות המבחן ציין כי לנאשם חמש הרשעות בעבירות של אלימות, רכוש ומרמה בגין אף נידון למאסר בפועל.

הנאשם שיתף כי החל לצרוך אלכוהול בהיותו בן חמש עשרה באופן מזדמן ועם חלוף הזמן החל לצרוך אלכוהול באופן אינטנסיבי ויומיומי.

ממידע שהתקבל אצל שירות המבחן מהקהילה הטיפולית "מלכישוע" עולה שהנאשם פנה אליהם **מיוזמתו** בשנת 2019 על רקע השימוש שעשה בחומרים ממכרים- אלכוהול ובהמשך בסוגי סם שונים. הנאשם השתתף בהליך טיפולי אינטנסיבי במשך כ-8 חודשים במהלכם השיג את יעדי הטיפול וצבר חוויה של מסוגלות, הערכה חברתית ובניית אמון בקשרים. יחד עם זאת, צוין כי הנאשם התקשה לגעת בחלקים השליליים והחלשים שבו, כי הוא חווה רגרסיה ותחושת כישלון בהיותו בקהילה הטיפולית, התקשה לשאת את תחושת ההרס העצמי ועזב את הטיפול על דעת עצמו בשלבים מתקדמים ובטרם השלים הטיפול. מגורמי הטיפול עלה שהנאשם זקוק להמשך הטיפול בהתמכרויות.

הנאשם שיתף כי לאחר שעזב את הקהילה הטיפולית התקשה ליישם את הכלים והכללים הבסיסיים שקיבל בטיפול, לרבות התרחקות מחברה שולית והימנעות מצריכת אלכוהול שהובילו אותו לדפוסי ההתנהגות ההתמכרותית. שירות המבחן התרשם כי הנאשם התקשה ליישם את התובנות שרכש בטיפול בשל גילו הצעיר, בשל כך שבעיית ההתמכרות שלו לא טופלה עד תום במסגרת הטיפול ובשל כך שהאמין באופן שגוי שהפעם יוכל לשלוט בהתמכרות.

שירות המבחן הוסיף בתסקיר כי **"... כאשר מדובר בהתמכרות, לרוב השינוי אינו מצליח להשתמר לאורך זמן כאשר מדובר בניסיון הטיפול הראשון, וזאת בשל עומק שורשיה של הבעיה ומורכבותה"** (פסקה אחרונה בעמ' 3).

הנאשם מסר כי בשלביו הראשונים של מעצרו התקשה להודות בכישלון המהלך הטיפולי אך כיום לאור התקופה הממושכת בה הוא שוהה במעצר ערך התבוננות עצמית ביקורתית, הביע רצון לפעול להמשך עריכת שינוי בחייו ובשונה מהעבר שם לו הפעם למטרה להשלים את ההליך הטיפולי עד תום.

הגם ששירות המבחן התרשם שלנאשם קשיים רגשיים ותפקודיים וקושי בעמידה בכללים ובקבלת סמכות, המליץ השירות לבחון את שילובו של הנאשם במסגרת טיפולית ייעודית סגורה בתחום ההתמכרויות.



שירות המבחן התרשם שלנאשם מערכת משפחתית המחזיקה ומעודדת מערך חיים נורמטיבי, שמשפחתו מגלה מעורבות בחייו ומנסה לסייע לו ולהניע אותו לשיקום חייו, שאמו מקיימת את תפקידה ההורי בצורה מטיבה ומעורבת בחייו והסכימה לשמש כערבה וכחלופת מעצר במידה ויורחק או יעזוב את הטיפול.

שירות המבחן המליץ לדחות את מועד הטיעונים לעונש בהתאם.

בהחלטתי מיום 7.4.2022 מצאתי להיעתר לבקשת שירות המבחן, ודחיתי את דיון הטיעונים לעונש בעניינו של הנאשם, תוך שאיפשרתי לזה לעבור ריאיון קבלה במסגרת הרלוונטית.

3. מתסקיר המשך (מיום 12.6.2022) עלה שבמהלך תקופת הדחיה נערך לנאשם ריאיון בקהילה הטיפולית "נווה מלכישוע" ובדיקות שונות, והוא נמצא מתאים לשילוב בקהילה.

שירות המבחן המליץ על שחרורו של הנאשם ממעצר, ועל שילובו בקהילה הטיפולית הנ"ל.

בדיון שהתקיים ביום 10.7.2022 עתר ב"כ המאשימה לדחות את בקשת שירות המבחן לשחרר את הנאשם לחלופה מוסדית, ועתר הוא לטעון לעונש כבר בשלב זה. לחלופין, הסכים לדחייה קצרה של הדיון על מנת שיוגש תסקיר משלים של שירות המבחן.

ב"כ הנאשם מאידך, עתר לקבל את המלצת שירות המבחן ולהורות על שחרור הנאשם לחלופה הטיפולית, בטרם יישמעו הטיעונים לעונש.

לאחר שבחנתי את טיעוני הצדדים ואת התסקירים שהוגשו, סברתי שנכון יהיה לקבל הבהרה משירות המבחן ביחס לכנות רצון הנאשם לעבור הליך שיקומי, וכן לקבל הבהרה בדבר סיכויי ההצלחה של הליך זה לנוכח ניסיון הטיפול הקודם שעבר הנאשם.

4. בתסקיר נוסף שהוגש (מיום 9.8.2022) הבהיר שירות המבחן כי שוחח פעם נוספת עם הנאשם, אשר הביע באותה שיחה, יותר מתמיד, רצון לערוך שינוי בחייו. שירות המבחן מסר שהנאשם מתבונן על התקופה הקשה הזו בחייו בגישה חיובית, מתוך הבנה שיכול שתינתן לו הזדמנות ייחודית להתמקד בטיפול בקשייו. כן מסר, כי בשונה מהעבר, הוא מגלה הכרה פנימית בדבר נזקקותו להתערבות טיפולית אינטנסיבית וממושכת, להבדיל מריצוי משפחתי. שירות המבחן הוסיף כי התרשם מהנכונות של הנאשם להשתלב בהליך הטיפולי וכן שהנאשם הבין שנדרשת ממנו מחויבות להליך טיפולי ארוך ומשמעותי. שירות המבחן ציין כי הנאשם מביע גם כיום, בחלוף תקופת מעצר ממושכת, מוטיבציה משמעותית לשילובו בטיפול במסגרת הקהילה. לנוכח האמור, חזר שירות המבחן על המלצתו לשחרר את הנאשם לקהילה הטיפולית.

5. בדיון שהתקיים ביום 14.9.2022 עתר תחילה ב"כ הנאשם לדחות את דיון הטיעונים לעונש לאחר שחרורו של הנאשם לחלופה המוסדית. לאחר שהבהרתי לצדדים כי נכון יהיה לשמוע את טיעוניהם לעניין העונש, ורק לאחר מכן לשקול את שאלת שחרורו של הנאשם, כדי שמלוא התמונה העובדתית בעניינו של הנאשם תיפרש בפני בית המשפט, טענו הצדדים לעונש.



יצוין, כי בהחלטתי הנ"ל הודגש לצדדים שבמידה ואחליט לשחרר את הנאשם לחלופה טיפולית, תינתן על כך החלטה נפרדת, ובכך עוסקת החלטה זו, תוך שדיון להשלמת טיעוני הצדדים לעונש יתקיים בהמשך לאחר קבלת תסקיר משלים של שירות המבחן.

טיעוני הצדדים

6. הואיל והחלטה זו עוסקת, כאמור, רק בשאלת שחרורו של הנאשם לחלופה הטיפולית, ולא בגזר הדין של הנאשם, אתיחס בעיקר לטיעוני הצדדים, ככל שהם קשורים לשאלה זו.

המאשימה טענה כי יש לדחות את בקשת הנאשם ושירות המבחן, ולתת בכורה לאינטרס הציבורי על פני האינטרס השיקומי האישי של הנאשם. המאשימה הפנתה לחומרת העבירה שעבר הנאשם, לכך שהעבירה בוצעה בחבורה, לנזק הנפשי והפיזי שנגרמים בעבירות אלו, לכך שמדובר בנאשם שריצה בעבר מאסרים ממושכים מאחורי סורג ובריח, לכך שנעשה ניסיון בעבר לשלב את הנאשם בהליך טיפולי, ניסיון שלא צלח. בעניין זה הוסיפה המאשימה כי הנאשם שהה במשך תקופה ארוכה בטיפול דומה לזה שהציע שירות המבחן בתיק זה אך לא סיים את הטיפול לאחר שהחליט לעזוב אותה מרצונו. יצוין כי המאשימה עתרה להטיל על הנאשם עונש שעולה על 4 שנות מאסר.

ב"כ הנאשם עתר לאמץ את המלצת שירות המבחן לשחרר את הנאשם לחלופה טיפולית. ב"כ הנאשם טען כי האינטרס הציבורי בענייננו הוא שיקומו של הנאשם והחזרתו לחברה לאחר שנגמל מהסמים על מנת שלא יצטרך לעבור על החוק למימון צריכת סמים. ב"כ הנאשם טען כי הנאשם לא הופנה בעברו לשיקום אלא פנה מיוזמתו בעזרת משפחתו בלי קשר להליך פלילי ושהה שם כ-8 חודשים. ב"כ הנאשם הוסיף כי העובדה שכיום מרחף מעל ראשו של הנאשם עונש תחזק את האפשרות לתוצאה חיובית של ההליך הטיפולי ולא תחליש אותה. ב"כ הנאשם טען כי הנאשם נמצא במעצר תקופה ארוכה של כ-14 חודשים ואין מדובר במי שמנסה להתחמק ממעצר. ב"כ הנאשם הפנה לתסקירי שירות המבחן, לגילו הצעיר של הנאשם, לחרטתו הכנה, לכך שהוא התנתק מהעולם העברייני ולכך שבמהלך תקופת המעצר הלכה והתחזקה אצלו ההבנה והרצון לשנות את חייו ולהשתקם. ב"כ הנאשם טען כי עונש של מאסר, ניתן יהיה להטיל על הנאשם גם בשלב מאוחר יותר.

הנאשם עצמו אמר ש"אני לא חושב שיהיו לי עוד הזדמנויות לעשות את מה שאני רוצה לעשות עכשיו... הפעם זה לא בא מהמשפחה. זה בא ממני. המאסר לא מפחיד אותי, אני רוצה לדעת מה יהיה בעתיד שלי. אני צריך את העזרה ואת הדרך ואין מה לעשות, יש דרך שאני צריך לעבור ולהתמודד איתה". הנאשם הוסיף כי הוא מודע לחומרת העבירה שביצע, כי הוא מתחרט על מעשיו, וכן שהוא מבקש להתנצל בפני מי שנפגע ממעשיו.

דין והכרעה



7. לאחר שבחנתי את נסיבות העניין, את תסקירי שירות המבחן ואת טיעוני הצדדים, מצאתי להיעתר לבקשת שירות המבחן ולהורות על שחרורו של הנאשם לחלופה טיפולית. כפועל יוצא, לא ייגזר דינו של הנאשם עתה, ויתקיים דיון משלים של טיעונים לעונש לאחר קבלת תסקיר משלים של שירות המבחן.

8. כאמור, החלטה זו היא החלטת ביניים ואין היא בגדר גזר דין.

הנאשם עבר עבירה המקימה חזקת מסוכנות ובשים לב לעבר הפלילי שלו, חזקה זו מבוססת וככלל דינו של נאשם כמו נאשם זה להיעצר עד לתום ההליכים. יחד עם זאת, סבורני כי בנסיבותיו של נאשם זה, נכון יהיה לערוך בחינה מעמיקה ושלמה יותר של אפשרות שחרורו לחלופת מעצר טיפולית ושיקומית, מבלי שהדבר ילמד בהכרח על תוצאת עונשו בסופו של יום.

בפתח הדיון ראוי להתייחס לשאלת העיתוי של הבקשה להשתחרר לחלופת מעצר טיפולית. כידוע, לא פעם, עת מבקש נאשם להשתחרר ממעצר לחלופה טיפולית, הדבר נעשה במסגרת הליך המעצר ועל-פי רוב טוענת המאשימה במקרים שכאלה שאין זה ההליך המתאים לבחינת שחרור לחלופה שכזו, כי אם נכון שהדבר ייעשה במסגרת הטיעונים לעונש בהליך העיקרי. ענייננו הוא בהליך העיקרי.

מעבר לאמור, הרושם שנוצר אצלי הוא שמדובר בנאשם שמביע שאיפה כנה ואמיתית להשתלב בהליכי טיפול וגמילה. על כך ניתן ללמוד לא רק מהדברים שמסר לשירות המבחן ולבית המשפט, כי אם גם מהנכונות שממשיך הוא להביע לעבור הליך טיפולי שיקומי, שהוא הליך ארוך ולא קל, גם בחלוף תקופה של כ- 15 חודשים בה הוא נתון במעצר. היינו, אין מדובר במי אשר נעצר ומבקש בחלוף ימים ספורים או שבועות ספורים, לברוח מן המעצר בכל דרך, לרבות בהצהרה שהוא מוכן להשתלב בהליך שיקומי. מדובר במי אשר משך תקופה ארוכה מאוד, מביע נכונות ורצון עז להשתלב בהליך שיקומי, גם כאשר הוא כבר "שילם" בחירותו "תשלום" לא מבוטל שיכול להיות מקוּוּז, ולו באופן חלקי, מעונשו.

לא זו אף זו, המלצת שירות המבחן לשחרר את המעצר לחלופה טיפולית ניתנה לאחר שהשירות ערך בחינה מעמיקה בעניינו של הנאשם והתרשם מנזקקות טיפולית ומהתאמת הנאשם להליך הטיפול המוצע. שירות המבחן התרשם מכנות הנאשם לעבור להליך טיפולי ולא התרשם שמדובר בניסיון להתחמק ממעצר.

בנוסף נדמה כי קיימת זיקה בין הרקע לביצוע העבירה (כעולה מדברי הנאשם לשירות המבחן, הוא עבר את העבירה לאחר שבמהלך בילוי עם חברים לילה קודם לכן, הוא שתה בקבוק וודקה) לבין ההליך הטיפול המוצע, היינו קיימת אפשרות שהחלופה המוצעת תצמצם את המסוכנות האמורה. כידוע, שירות המבחן מהווה את הזרוע הארוכה של בית המשפט לבחינת התאמת נאשמים להליכים טיפוליים ויש לתת משקל לא מבוטל להמלצה של שירות המבחן בהיותו גוף מקצועי ומנוסה בכגון דא. ברי, כי המלצת שירות המבחן לא מחייבת את בית המשפט ואולם כאמור יש לתת לה משקל של ממש.

העובדה שהנאשם ניסה בעבר, מיוזמתו, להשתלב בהליך טיפולי, לא שוללת האפשרות שזו הפעם, ההליך



הטיפול יצלח. כידוע, גם בעניינם של מי אשר עברו ניסיונות טיפול וגמילה רבים ונכשלו בכך, וכבר באו בימים, ניתן במקרים המתאימים לשקול אפשרות של חלופת גמילה. כישלוננו של נגמל מסמים בהליך טיפולי אינו מהווה אינדיקציה כי נסתם הגולל על אפשרותו להצליח בהליך טיפולי אחר. הליך הגמילה מסמים אינו הליך פשוט כלל ועיקר והוא רווי במשברים, עליות ומורדות. על אודות כך ציין השופט י' עמית בבש"פ 1981/11 **מדינת ישראל נ' סויסה** (פורסם בנבו, 21.3.2011) (להלן: "הלכת סויסה"), פסקה פסקה 9ג כי **"יש לזכור כי קשה ההתמכרות לסמים כספחת, ולא כל מי שאינו מצליח בניסיון ראשון, שלישי או חמישי, ננעלו בפניו שערי גמילה"**.

כאמור, אף שירות המבחן הבהיר בתסקירו כי **"... כאשר מדובר בהתמכרות, לרוב השינוי אינו מצליח להשתמר לאורך זמן כאשר מדובר בניסיון הטיפול הראשון, וזאת בשל עומק שורשיה של הבעיה ומורכבותה"**.

יתרה מכך, סבורני כי דווקא העובדה שהנאשם השתלב בעבר בהליך טיפולי למשך תקופה ממושכת יכולה לחזק את סיכויי להצליח בזו הפעם שכן הוא צבר ניסיון, מודע להליך שהוא נדרש לעבור ומודע לסיכונים האורבים לו במידה ולא ישלים את הטיפול עד תום.

בנוסף, העובדה שהנאשם פנה בעבר מיוזמתו לקבלת טיפול, שלא במסגרת הליך משפטי פלילי, מלמדת על כנות כוונתו ורצונו לניהול אורח חיים נורמטיבי.

נסיבה נוספת שיכולה להצביע על סיכויי ההצלחה של הנאשם קשורה בתמיכה שמקבל הנאשם מהמסגרת המשפחתית שלו. מתסקיר שירות המבחן עולה כי משפחתו תומכת ומעורבת בחייו והיא זו שדחפה אותו להשתלב באופן יזום בהליך הקודם. שירות המבחן ציין כי גם כיום לאחר מעצרו אמו של הנאשם ומשפחתו תומכים בו ומעודדים אותו להשתלב בהליך הטיפול.

נתתי משקל גם לגילו הצעיר של הנאשם. בהלכת סויסה ציין השופט עמית כי **"כאשר בבחור צעיר עסקינן, הנטייה היא ליתן לו הזדמנות להיחלץ מנגע הסמים"** (פסקה 9ג).

כלל הנסיבות האמורות, והעובדה שמדובר בחלופה טיפולית סגורה ומרוחקת ממקום מגוריו וחבריו של הנאשם מלמדים על פוטנציאל ההצלחה של הליך הטיפול ועל מתן מענה הולם למסוכנות, ומצדיקים השלמת בחינת השאלה השיקומית בעניינו של הנאשם.

לצד האמור, הריני שב ומדגיש כי אין ללמוד מהחלטה זו על עמדת בית המשפט ביחס לעונש שיוטל על הנאשם בסופו של ההליך, וכי עמדת המאשימה לעונש של מאסר עודנה על הפרק, וכנגזר מכך אין לפתח ציפייה מעצם החלטה זו.

9. לאור כל האמור לעיל, אני מורה על שחרורו של הנאשם לקהילה הטיפולית "נווה מלכישוע" בתנאים



הבאים:

א. הנאשם יצא מבית המעצר אל קהילת מלכישוע, על-פי מועד שיימסר על ידי שירות המבחן לבית המשפט ולשב"ס, בליווי של איש שב"ס "מדלת אל דלת".

ב. הנאשם ישהה בטיפול בקהילה על פי כללי המקום, לרבות יציאות מהקהילה בליווי של איש צוות, לצורך טיפולי או לצורך דיון משפטי. בשלב ראשון אינני מתיר לנאשם להגיע לביקורי בית. בהמשך, יוכל שירות המבחן להגיש בקשה בעניין תוך התייעצות עם הקהילה. ככל שהנאשם יעזוב את המסגרת מכל סיבה שהיא, עליו להתייצב בתחנת המשטרה הקרובה באופן מיידי וללא דיחוי. אי התייצבות בתחנת המשטרה תחשב כהפרה של תנאי השחרור. בנוסף, על גורמי הטיפול לדווח במקרה שכזה לשירות המבחן ושירות המבחן יגיש הודעה מתאימה לבית המשפט.

ג. תחתם התחייבות עצמית של הנאשם על סך של 5,000 ₪ וערבות צד ג' של אמו של הנאשם, הגב' פורנוס אדמקה, על סך של 5,000 ₪. הנאשם יכול לחתום על ההתחייבות בשב"ס ואמו של הנאשם יכולה לחתום על הערבות בתחנת המשטרה או בבית המשפט.

אני דוחה את הדיון לצורך השלמת טיעונים לעונש בעניינו של הנאשם ליום 15.12.2022 בשעה 09:00.

שירות המבחן יגיש תסקיר עד 7 ימים לפני הדיון הנדחה.

העתק מהפרוטוקול יישלח אל הצדדים, שירות המבחן ושב"ס. שירות המבחן יעדכן כאמור את שב"ס ואת בית המשפט בדבר מועד קליטה בקהילה.

ניתנה היום, ג' תשרי תשפ"ג, 28 ספטמבר 2022, בהעדר הצדדים.